

دانشکده علوم پزشکی مراغه
معاونت آموزشی
دفترخانه تحول و نوآوری در آموزش پزشکی

ساز و کار اجرای برنامه تحول و نوآوری در آموزش علوم پزشکی

پاییز ۱۴۰۰

مقدمه

تغییرات اساسی در چهره بیماری های کشور خصوصا افزایش میزان بار بیماری های غیر واگیر، ظهور فناوریهای نوین و پیشرفته تشخیصی و درمانی، تغییر هرم جمعیتی کشور و ... بازنگری در روند تربیت نیروی انسانی بخش سلامت در راستای تحقق آموزش پاسخگو را بیش از پیش ضروری می سازد.

تحول در نظام آموزش علوم پزشکی با تاکید بر اولویت های کشور به عنوان گام چهارم طرح تحول نظام سلامت مطرح شد و حوزه معاونت آموزشی وزارت بهداشت نقشه راه روشنی را برای تحول در آموزش علوم پزشکی ترسیم و بر مبنای آن بسته های تحول و نوآوری در آموزش علوم پزشکی را تدوین و اجرای آن را آغاز نمودند. توجه به نیازهای مهم کشور در عرصه سلامت، تاکید بر اعتلای جایگاه دانشگاه ها و ورود به عرصه دانشگاه های هزاره سوم، تحقق آموزش پاسخگو و عدالت محور، بهره مندی از فناوری های نوین و توجه به نهادینه سازی اخلاق حرفه ای و ... از ویژگی های برجسته این طرح است.

تحقق اهداف برنامه تحول و نوآوری آموزش علوم پزشکی مستلزم استمرار همکاری کلیه افراد ذریبط از جمله روسا، معاونین، مدیران، اعضای هیأت علمی، کارکنان و دانشجویان می باشد. دبیرخانه تحول و نوآوری در آموزش پزشکی دانشکده علوم پزشکی مراغه نیز در راستای دستیابی به اهداف ارزشمند این طرح ذیل مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی این دانشکده، با نظارت عالی ریاست و نظارت مستقیم معاونت آموزشی در حال فعالیت می باشد.

ساز و کار اجرای برنامه تحول و نوآوری در آموزش علوم پزشکی در قالب هفت ماده توسط دبیرخانه تحول و نوآوری در آموزش پزشکی ذیل مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی در تابستان ۱۴۰۰ در طی هفت ماده تدوین گردید و در جلسه مورخه ۱۴۰۰/۰۸/۲۴ شورای آموزشی دانشکده مورد تایید و تصویب قرار گرفت (موضوع نامه شماره ۶۴/د۱/۲۶۹۸ مورخه ۱۴۰۰/۰۹/۲۸) و مبنای عمل دانشکده در تحول و نوآوری در حوزه آموزش پزشکی می باشد.

ماده ۱: تعاریف اصطلاحات

شورای راهبردی طرح تحول و نوآوری در آموزش پزشکی: سیاستگذاری و تعیین خط مشی های کلی طرح تحول و نوآوری در آموزش پزشکی را در سطح دانشکده و بر اساس سیاستها و برنامه های ابلاغی از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بر عهده دارد.

کارگروه تخصصی: هر کارگروه متشکل از اعضای هیات علمی و کارشناسان است که مسئولیت استقرار و اجرای برنامه تحول در آموزش علوم پزشکی را در دانشکده بر اساس سیاستهای کلان ابلاغی و خط مشی های شورای راهبردی و زیر نظر دبیرخانه تحول و نوآوری در آموزش دانشکده بر عهده دارد. هر کارگروه مسئول اجرای اقدامات ذیل یک بسته می باشد.

دبیرخانه طرح تحول و نوآوری در آموزش پزشکی: این دبیرخانه در ذیل مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی قرار دارد و وظیفه نظارت، ایجاد هماهنگی و پایش و ارزیابی فعالیت های کارگروه های تخصصی را در همکاری با کمیته های مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی بر عهده دارد.

بسته تحول و نوآوری در آموزش پزشکی: برنامه تحول در آموزش شامل بسته های مختلفی است. هر بسته شامل اقدامات راهبردی و فعالیتهایی بر اساس محور آن بسته می باشد که تحت مسئولیت یک کارگروه تخصصی در طی سال اجرایی می گردد. بسته های تحول ابلاغ شده در سال ۱۴۰۰ عبارتند از:

- بسته توسعه منابع، زیرساخت و فرآیندها
- بسته ارتقای فرآیندهای پایش، سنجش و ارزشیابی
- بسته ارزش آفرینی در بستر همگرایی علوم و فناوری
- بسته اعتلای ارزشهای اخلاقی و معنوی
- بسته اعتلای خودباوری و نیل به مرجعیت علمی
- بسته پاسخگویی اجتماعی
- بسته حضور عزتمند در عرصه های بین المللی

ماده ۲: ساختار و ترکیب

دبیرخانه تحول و نوآوری در آموزش پزشکی تحت نظارت معاونت آموزشی دانشکده تشکیل گردیده است. با عنایت به لزوم هماهنگی و تعامل و مشارکت مستقیم و گاه همسوی مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشکده با دبیرخانه طرح تحول و نوآوری در آموزش پزشکی، مسئولیت این دبیرخانه نیز بر عهده مدیر مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشکده می باشد. هر سال بر اساس اقدامات سیاستی و راهبردی اعلام شده از طرف معاونت آموزش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛ کارگروه های تخصصی برای استقرار و اجرای بسته های تحول و نوآوری در آموزش پزشکی تشکیل می گردد. این کارگروه ها در تعامل و همکاری با کمیته های مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی اقدامات خود را در راستای محورهای تعیین شده در بسته ها انجام می دهند.

یک عضو هیات علمی مسئول کارگروه تخصصی بوده و اعضای کارگروه نیز شامل اعضای هیات علمی، کارکنان و دانشجویان علاقه مند به مشارکت می باشند. کارگروه های تخصصی تشکیل شده در ذیل دبیرخانه تحول در سال ۱۴۰۰ عبارتند از:

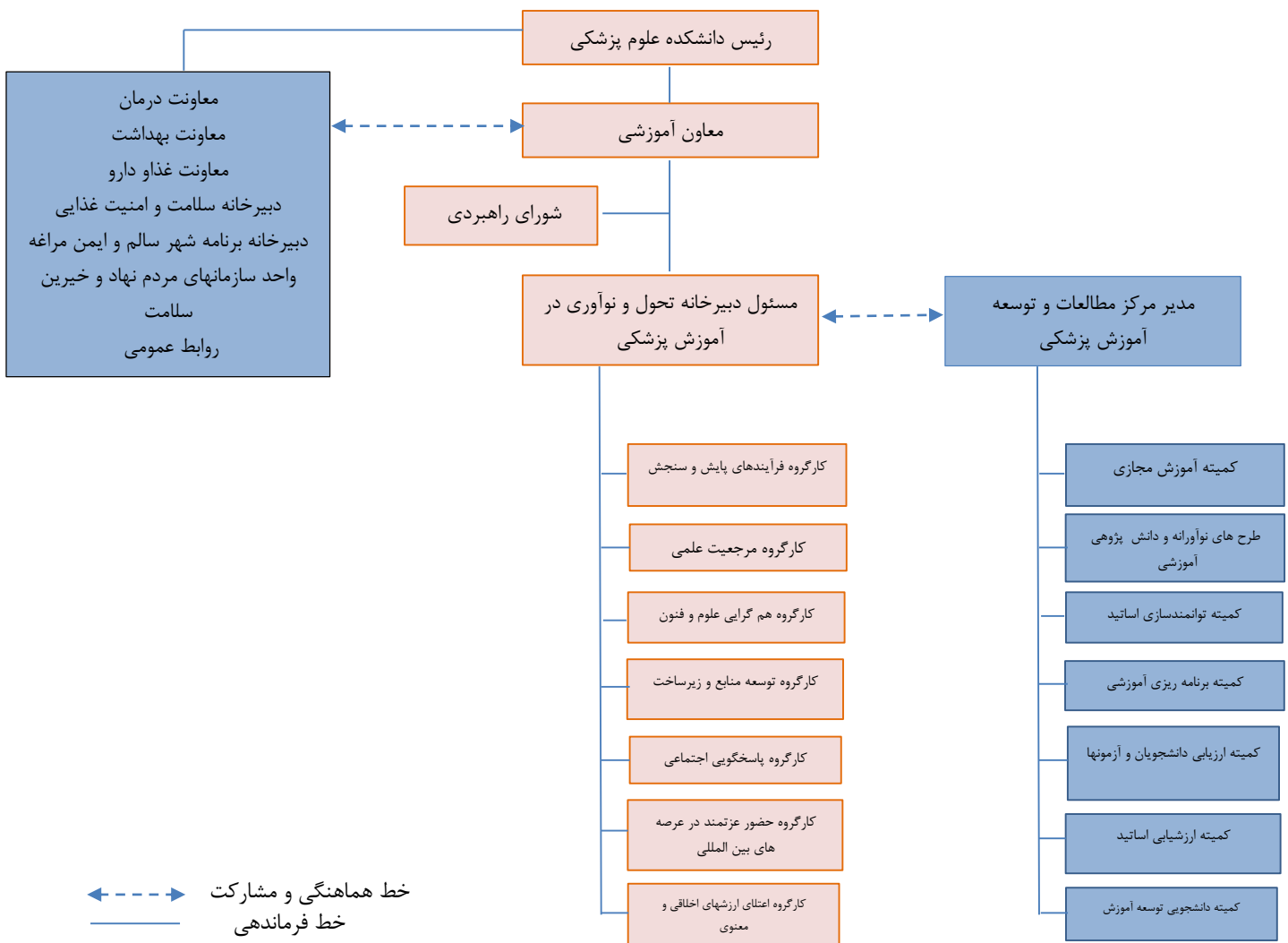
- کارگروه تخصصی توسعه منابع، زیرساختها و فرآیندها
- کارگروه تخصصی فرآیندهای پایش، سنجش و ارزشیابی
- کارگروه تخصصی ارزش آفرینی در بستر همگرایی علوم و فناوری
- کارگروه تخصصی اعتلای ارزشهای اخلاقی و معنوی
- کارگروه تخصصی اعتلای خودباوری و نیل به مرجعیت علمی
- کارگروه تخصصی پاسخگویی اجتماعی
- کارگروه تخصصی حضور عزتمند در عرصه های بین المللی

در راستای سیاستگذاری طرح تحول و نوآوری در آموزش پزشکی، شورای راهبردی تحول و نوآوری در آموزش پزشکی دانشکده با ترکیب زیر تشکیل گردیده است:

- ریاست دانشکده
- معاون آموزشی دانشکده
- مسئول دبیرخانه طرح تحول و نوآوری
- مدیر مرکز مطالعات و توسعه آموزش
- مسئولان هر یک از کارگروه های تخصصی
- مسئولان EDO بیمارستانها

تبصره: مسئولان کارگروه های تخصصی با پیشنهاد مسئول دبیرخانه تحول و با تایید معاون آموزش دانشکده به مدت یک سال منصوب می گردند. اعضای کارگروه های تخصصی نیز به پیشنهاد مسئول کارگروه و با تایید معاون آموزش دانشکده به مدت یکسال منصوب می گردند.

ساختار علمی اجرایی طرح تحول و نوآوری در آموزش پزشکی دانشکده علوم پزشکی مراغه در تصویر شماره ۱ ارائه شده است. کمیته های « آموزش مجازی»، « نظارت بر آزمونها و ارزیابی دانشجو » و «کمیته دانشجویی توسعه آموزش» در همکاری مستقیم با دبیرخانه طرح تحول و نوآوری در آموزش پزشکی می باشند. بدین ترتیب که مسئول کمیته نظارت بر آزمونها و ارزیابی دانشجویان همزمان مسئول کارگروه ارتقای فرآیندهای پایش، سنجش و ارزشیابی طرح تحول نیز می باشد و مسئول کمیته آموزش مجازی نیز از اعضای کارگروه توسعه منابع، زیرساخت و فرآیندهای طرح تحول می باشد. همچنین کمیته دانشجویی توسعه آموزش نقش ویژه ای را در جلب مشارکت دانشجویان جهت همکاری در دستیابی به اهداف بسته های تحول ایفا می کند.

تصویر ۱: ساختار علمی اجرایی طرح تحول و نوآوری در آموزش پزشکی دانشکده علوم پزشکی مراغه

ماده ۳: فعالیتها و شرح وظایف

فعالیت های طرح تحول و نوآوری در آموزش در دانشکده علوم پزشکی مراغه با محورهای زیر انجام می پذیرد:

- ۱- سیاستگذاری:
 - سیاستگذاری جهت اتخاذ قوانین (مثلا قوانین حمایتی در جلب مشارکت اعضای هیات علمی، کارکنان و دانشجویان در اجرای بسته های تحول، زمینه سازی برای تخصیص گرنت در راستای اهداف طرح تحول و ...)
 - ارزیابی سالانه عملکرد کارگروه های تخصصی
 - سیاستگذاری رویکردهای اطلاع رسانی، رویکردهای آموزشی، رویکردهای توانمندسازی اساتید و ... بر اساس سند کلان راهبردی و سیاستی طرح تحول
- ۲- اطلاع رسانی و جلب مشارکت ذینفعان:
 - صدور ابلاغ مسئولیت و عضویت در کارگروه های تخصصی
 - اطلاع رسانی در وبسایت و شبکه های مجازی
 - اطلاع رسانی به جامعه مدنی جهت جلب مشارکت در حوزه پاسخگویی اجتماعی و ...
 - تعامل و همکاری با سایر دستگاه ها و نهادهای دولتی
- ۳- توانمندسازی:
 - توانمندسازی مسئولان بسته های تحول و نوآوری در آموزش پزشکی
 - توانمندسازی اعضای هیات علمی، کارکنان و دانشجویان در خصوص هر یک از بسته های تحول
- ۴- استقرار و اجرا:
 - شامل اجرای اقدامات و فعالیتهای هر یک از محورهای ذیل هر بسته تحول می باشد
- ۵- پایش و ارزیابی:
 - پایش و ارزشیابی طرح تحول بر عهده دبیرخانه تحول و نوآوری در آموزش پزشکی است و بر اساس روشهای تکوینی و تراکمی صورت می پذیرد.

شرح وظایف مسئول دبیرخانه برنامه تحول و نوآوری در آموزش پزشکی:

- ۱- ایفای نقش راهبردی برنامه تحول و نوآوری در آموزش پزشکی در سطح دانشکده
- ۲- تشکیل ساختار دبیرخانه برنامه تحول و نوآوری در آموزش پزشکی تحت نظارت معاون آموزش دانشکده
- ۳- ابلاغ دستورالعمل ها، آیین نامه ها، و مکاتبات رسیده از مراجع بالادست به مسئولان کارگروه های تخصصی
- ۴- پیگیری تصویب برنامه ها، ساز و کارها و سایر موارد مرتبط با بسته های تحول در هیات ها و شوراهای تصمیم گیر دانشکده از جمله شورای آموزشی
- ۵- تشکیل و مدیریت جلسات شورای راهبردی طرح تحول و نوآوری در آموزش پزشکی دانشکده
- ۶- اطلاع رسانی طرح تحول و نوآوری در آموزش پزشکی در سطح دانشکده و جامعه
- ۷- اجرای استراتژی های جلب مشارکت اعضای هیات علمی، کارکنان و دانشجویان در اجرای برنامه تحول در آموزش پزشکی

- ۸- پیگیری برگزاری جلسات ماهانه توسط هر یک از کارگروه های تخصصی
- ۹- پایش دوره ای استقرار اهداف بسته های تحول از طریق پایش عملکرد هر یک از کارگروه های تخصصی بر اساس برنامه اقدام ابلاغی از وزارت
- ۱۰- دریافت و جمع بندی گزارشات مسئولان کارگروه های تخصصی و ارائه گزارشات نهایی به مراجع ذیصلاح بصورت فصلی یا مقطعی
- ۱۱- بررسی و تحلیل چالش های دستیابی به اهداف برنامه تحول و ارائه پیشنهادات با همکاری مسئولان کارگروه های تخصصی
- ۱۲- تعامل و همکاری با دبیرخانه کلان منطقه ۲ در خصوص پیشبرد اهداف طرح تحول و نوآوری در آموزش پزشکی

شرح وظایف مسئولان کارگروه های تخصصی تحول و نوآوری در آموزش پزشکی:

۱. انجام اقدامات مقتضی در خصوص اجرایی سازی محورها و فعالیت های بسته ابلاغی با رعایت بازه زمانی پایش قید شده در بسته (بسته به پیوست ارائه گردیده است)
۲. تشکیل مرتب جلسات کارگروه بسته تحول و ارسال صورتجلسات، مستندات و گزارشات مربوط به دبیرخانه طرح تحول و نوآوری در آموزش دانشکده
۳. توجیه و آموزش اجزا، محورها و اقدامات بسته تحول به اعضای کارگروه و سایر ذینفعان
۴. اطلاع رسانی طرح تحول و نوآوری در آموزش پزشکی در سطح دانشکده و ذینفعان درون سازمانی (اعضای هیات علمی، کارکنان، دانشجویان) و برون سازمانی (با هماهنگی مسئول دبیرخانه طرح تحول و نوآوری آموزش دانشکده، بر حسب مورد و بر اساس رسالت و اهداف کارگروه)
۵. تهیه و ارسال مستندات جهت بارگذاری در سامانه های ارزیابی بر اساس تقویم زمانی مشخص شده در برنامه اقدام ۱۴۰۰ بسته های تحول و جدول زمانی سامانه متمرکز برنامه عملیاتی
۶. انجام همکاری های لازم با کارشناس مسئول دبیرخانه طرح تحول و نوآوری در آموزش دانشکده در خصوص موارد بند پنجم
۷. شرکت فعال در جلسات مرتبط و موضوعی طرح تحول و نوآوری در آموزش پزشکی کلان منطقه
۸. شرکت در نشستهای ادواری مشترک دبیرخانه طرح تحول و نوآوری در آموزش دانشکده به منظور هم اندیشی در راستای دستیابی به رسالت و اهداف راهبردی دبیرخانه
۹. ارائه گزارش عملکرد کارگروه در پایان هر نیم سال تحصیلی و در مقاطع مختلف زمانی (بنا به ضرورت) به مسئول دبیرخانه طرح تحول و نوآوری در آموزش دانشکده
۱۰. انجام تعاملات و همکاری با مسئولان کمیته های مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشکده در راستای اهداف متعالی آموزشی این دانشکده

تبصره: جلسات کارگروه بصورت ماهانه (۵ جلسه در طی هر نیمسال) خواهد بود و در شرایط اضطراری تعداد جلسات می تواند افزایش یابد. (۱) صورتجلسه، (۲) تصویر امضای حاضران، (۳) عکس جلسه (جهت تولید اخبار دبیرخانه) حداکثر تا ۴ روز کاری توسط مسئول محترم کارگروه به مسئول دبیرخانه و مدعوین جلسه ارسال خواهد شد.

شرح وظایف کارشناس دبیرخانه:

- ۱- اطلاع رسانی طرح تحول و نوآوری در آموزش پزشکی در سطح دانشکده
- ۲- گزارش گیری از کارگروه های تخصصی بسته های تحول و اخذ مستندات عملکرد ایشان به صورت ماهانه
- ۳- بررسی و تحلیل چالش های دستیابی به اهداف طرح و ارائه پیشنهادات
- ۴- همکاری در پایش عملکرد کارگروه های تخصصی و مسئولین بسته ها
- ۵- بارگذاری مستندات در سامانه های ارزیابی مربوطه

ماده ۴: استقرار و اجرا

هدایت و مدیریت اجرای بسته های تحول با نظارت دبیرخانه تحول و نوآوری در آموزش پزشکی ذیل مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشکده انجام می گردد. کارگروه های تخصصی بر اساس برنامه ها و سیاستهای کلان ابلاغی از وزارت بهداشت تشکیل گردیده و مسئولیت اجرای بسته ها را بر عهده دارند.

در استقرار و اجرای بسته های تحول، اعضای هیات علمی، کارکنان و دانشجویان مشارکت داشته و ابزارهای انگیزشی جهت جلب مشارکت هر چه بیشتر ایشان طراحی گردیده است که این شیوه نامه در ماده ۷ قید گردیده است.

ماده ۵: پایش و ارزیابی

فرآیند پایش و ارزیابی به صورت تکوینی و تراکمی صورت می پذیرد. در ارزیابی تکوینی جلسات به صورت دو ماه یکبار با حضور معاون آموزش، مسئول دبیرخانه طرح تحول و نوآوری در آموزش و مسئولان کارگروه های تخصصی تشکیل می گردد و مسئولان هر کارگروه گزارشی از عملکرد دو ماهه خود و میزان پیشرفت به سمت اهداف کارگروه را گزارش نموده و مشکلات و چالشهای هر کارگروه مورد بررسی و هم اندیشی قرار می گیرد.

همچنین بر مبنای بازه زمانی پایش ذکر شده برای هر یک از اقدامات بسته های تحول، گزارشات مکتوب توسط هر یک از مسئولان کارگروه ها به دبیرخانه ارسال می شود. گزارشات مکتوب در برخی از مقاطع زمانی و بر اساس جدول زمانی سیستم یکپارچه پایش برنامه عملیاتی نیز از مسئولان کارگروه ها اخذ می گردد.

ارزیابی تراکمی عملکرد کارگروه های تخصصی برنامه تحول و نوآوری در آموزش پزشکی، حسب مورد به صورت شش ماهه یا سالانه در سطح شورای راهبردی طرح تحول صورت می پذیرد.

تبصره: ارزیابی عملکرد هر یک از کارگروه های تخصصی جهت معادلسازی فعالیتها با واحد درسی بر عهده مسئول دبیرخانه طرح تحول خواهد بود که بر اساس ارائه مستندات و میزان دستیابی به اهداف بسته های تحول توسط هر یک از کارگروه های تخصصی صورت خواهد گرفت.

ماده ۶: اطلاع رسانی

در راستای ایجاد گفتمان طرح تحول در تمامی گروه های آموزشی و جریان اطلاعات در سطوح مختلف ، مسئولان کارگروه های تخصصی اعضای خود را از گروه های مختلف آموزشی در دانشکده پیشنهاد می نمایند.

اطلاع رسانی در خصوص طرح تحول و نوآوری در آموزش پزشکی به اعضای هیات علمی، کارکنان و دانشجویان با استفاده از وبسایت، برگزاری کارگاه آموزشی، برگزاری سمینارها، انجام مکاتبات اداری و ... خواهد بود.

در اطلاع رسانی اهداف طرح تحول به دانشجویان نیز کمیته دانشجویی توسعه آموزش مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشکده نقش ویژه ای را از طریق برگزاری کارگاه های مربوط، ارائه بروشور و اعلان و ... ایفا می نماید.

ماده ۷: ساز و کار جلب مشارکت ذینفعان

شیوه جلب مشارکت اعضای هیات علمی، کارکنان و دانشجویان در استقرار بسته های تحول و نوآوری در آموزش پزشکی به شرح زیر می باشد

اعضای هیات علمی:

- صدور ابلاغ عضویت و یا مسئولیت کارگروه های تخصصی طرح تحول و نوآوری در آموزش پزشکی
- معادلسازی واحد درسی به میزان دو واحد درسی در سال برای مسئولان کارگروه ها و یک واحد درسی برای اعضای کارگروه ها بر اساس نتایج پایش عملکرد کارگروه ها
- تقدیرنامه یا تشویق با درج در پرونده در صورت احراز رتبه های کشوری در حوزه عملکردی بسته مربوط به تشخیص معاون آموزش دانشکده

کارکنان:

- صدور ابلاغ عضویت در کارگروه های تخصصی
- تقدیرنامه یا تشویق با درج در پرونده در صورت احراز رتبه های کشوری در حوزه عملکردی بسته مربوط به تشخیص معاون آموزش دانشکده
- ارائه ساعات اضافه کار بر اساس میزان فعالیت انجام شده

دانشجویان:

- صدور گواهی همکاری با دبیرخانه برنامه تحول و نوآوری در آموزش پزشکی جهت ارائه به مراجع ذیربط
- صدور تقدیرنامه
- پرداخت حق الزحمه بر اساس میزان فعالیت انجام شده در راستای اجرای بسته ها به صورت کار دانشجویی و در صورت درخواست دانشجو

سایر استراتژی های دستیابی به اهداف برنامه جلب مشارکت ذینفعان در استقرار و اجرای طرح تحول و نوآوری در آموزش پزشکی عبارتند از:

- تدوین و اجرای پروژه های علمی با محوریت اعضای هیات علمی و همکاری دانشجویان
- ایجاد بستر مشارکت کمیته های تخصصی مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشکده با کارگروه های تخصصی دبیرخانه تحول و نوآوری در آموزش
- اجرای برنامه های عملیاتی حوزه معاونت آموزش به صورت ادغام یافته و هماهنگ با برنامه های تحول در آموزش پزشکی
- تقویت و توسعه حضور دانشجویان در کمیته دانشجویی توسعه آموزش
- بهبود ابزارهای انگیزشی جهت مشارکت ذینفعان در استقرار و اجرای طرح تحول
- ایجاد بستر مشارکت بین کارگروه های تخصصی با سایر معاونتها و واحدهای دانشکده
- ارتقای مشارکت بین بخشی بین دبیرخانه برنامه تحول و نوآوری در آموزش با سایر ارکانها و نهادهای دولتی و مردم نهاد
- توانمندسازی اساتید، دانشجویان و کارکنان در خصوص اقدامات و راهبردهای بسته های تحول و نوآوری در آموزش پزشکی
- توانمندسازی اساتید برای تدوین و اجرای طرح های نوآورانه آموزشی و دانش پژوهی آموزشی